

VÄRMDÖ KOMMUN

Finansrapport

2017-01-01 - 2017-12-31

Finansrapport

Härmed lämnas finansrapport i enlighet med fastställd finanspolicy. Rapporten omfattar perioden 2017-01-01 – 2017-12-31.

Låneskuld, snittränta

Kommunens låneskuld

	<u>Mnkr</u>
2016-12-31	1 579
2017-12-31	1 860
(varav lån från Kivab	694)

Låneskulden har ökat med 281 mnkr (18 procent) under 2017. Trots det har kommunens räntekostnader utvecklats relativt gynnsamt. Marknadsräntorna har legat fortsatt lågt och när äldre krediter ersatts med nya har kommunen kunnat förbättra räntevillkoren i viss mån. Vidare har kommunen kunnat byta ut flera ränteswapar med förhållandevis hög ränta (tecknade för flera år sedan) mot nya swapar med avsevärt bättre villkor. Tillsammans med den utspädningsseffekt som den totala skuldökningen innebär har detta lett till att genomsnittsräntan på låneportföljen har sänkts till 1,35 % under andra halvåret 2017 (att jämföra med 1,90 % första halvåret).

All kommunens upphandling av krediter sker i konkurrens, under något års tid har i allmänhet Kommuninvest kunnat erbjuda de bästa villkoren.

Räntekostnaderna utgörs för närvarande nästan uteslutande av kostnader för derivatinstrument, ränteswapar. Kommunen använder sig av ränteswapar för att begränsa ränterisken. När det allmänna ränteläget är högt begränsar de påverkan på räntekostnaderna. Under en lågränteperiod bromsar de den rörliga räntans rörelse nedåt och innebär en viss merkostnad jämfört med helt rörliga lån. Det är priset för en minskad känslighet för räntefluktuationer.

Utlåning inom koncernen

I och med försäljningen av aktier i VärmdöBostäder AB för något år sedan har Kommunhuset i Värmdö AB (KIVAB) en stor kassa. Denna likviditet har till största delen, 694 mnkr, lånats ut till Värmdö kommun. Kommunen betalar ränta till Kivab i paritet med genomsnittsräntan för kommunens upplåning i övrigt.

Sedan flera år tillbaka lånar Värmdö kommun (internbanken) i sin tur ut till Gustavsbergbadet AB, per 31 december 71 mnkr och till Värmdö Hamnar AB, per 31 december 74 mnkr.

Fördelning kreditgivare

Fördelningen av kommunens lån mellan kreditgivare den 31 december 2017 framgår av tabellen.

<u>Mnkr</u>	<u>%</u>	
Kommuninvest	1 029	55
Handelsbanken/Stadshypotek	137	8
Kommunhuset i Värmdö AB	694	37
SUMMA	1 860	100

Kommuninvest och kommunens bolag, Kivab, dominerar som långgivare, Kommuninvests andel har ökat under senare tid. Vidare föreligger viss upplåning hos Handelsbanken.

Räntekänslighet

Med nuvarande fördelning mellan bunden och rörlig ränta i lånestocken hos banker/kreditinstitut skulle en räntehöjning om 1 % kortsiktigt (inom ett år) betyda ca 5 mnkr i årlig högre räntekostnad. På längre sikt (när tecknade ränteswapar och fasträntelån löpt ut) blir kostnadsökningen ca 12 mnkr. Tar man även i beaktande utlåningen från Kivab (som räntesätts i förhållande snitträntan för övriga kreditportföljen) motsvarar 1 % räntehöjning långsiktigt 19 mnkr i högre räntekostnader för kommunen.

Likviditeten

Kommunens likviditet (kassa och bank) uppgick 2017-12-31 till 86 mnkr, en ökning med 4 mnkr jämfört med årsskiftet 2016/17.

Koncernen har ett gemensamt koncernkonto, där kommunen och samtliga bolag, exklusive Värmdö-Bostäder AB, ingår. Om någon koncernmedlem har negativ likviditet sker påfyllning i första hand från övriga koncernmedlemmar. Kopplat till koncernkontot finns en checkräkningskredit som en likviditetsmässig säkerhetsmarginal.

Kommunen hade vid årsskiftet inte några kapitalplaceringar.

Avstämning finanspolicy/riktlinjer för finanshanteringen

Kommunen har en finanspolicy, policyn har konkretiserats i särskilda riktlinjer för finanshanteringen. Det finns också särskilda finansieringsprinciper för bolag inom KIVAB-koncernen.

I finansrapporten görs en avstämning gentemot finanspolicyns principer och riktmärken. I huvudsak relateras avstämningen till kommunens externa låneskuld, d v s utlåningen från Kivab är exkluderad.

Andelen av lånestocken med lång räntebindningstid (längre räntebindningstid än ett år) var vid årsskiftet

2017/18 60 %. Räntan har bundits till olika löptider med hjälp av ränteswapar men också till en mindre del genom fasträntelån. Resterande del av låneportföljen har rörlig ränta. Fördelningen fast – rörlig ränta ligger i linje med finanspolicyn, som anger att minst 50 % ska utgöra lån med lång räntebindningstid, under kortare tid kan andelen sjunka till minst 40 %.

Den del av låneportföljen som har fast ränta har en genomsnittlig räntebindningstid på 3,3 år. Enligt finanspolicyn ska den ligga mellan 2 och 4 år.

I finanspolicyn har uttryckts att kommunen ska begränsa risken att kommunkoncernen vid något tillfälle inte har tillgång till nödvändig finansiering. Det ska ske dels genom att fördela finansieringen mellan flera motparter dels genom att sprida låneportföljens kapitalbindningstider. Kommunen har under senare tid valt att primärt hantera risken genom det sistnämnda, dvs genom att åstadkomma en väl balanserad fördelning av kapitalbindningstider. Av kommunens lån hos banker och kreditinstitut den 31 december 2017 kommer 27 procent att behöva refinansieras inom ett år (därmed god marginal i förhållande till riktmärket i finanspolicyn, 40 procent).

Samtidigt har kommunen valt att förlägga alltmer av den externa låneportföljen hos ett kreditinstitut, Kommuninvest, som kommunen är medlem i och som genom åren har visat mycket stark förmåga att refinansiera sin utlåning. I perspektivet av att kommunen dessutom har en betydande del av sin finansiering löst på annat sätt, genom lån från Kivab, kan detta bedömas motiverat.

De låga marknadsräntorna leder till exceptionella villkor. Kommuninvest erbjuder negativ ränta på utlåning till kommunen, ingen annan bank gör det. Det innebär att alternativkostnaden för att acceptera lån från andra än Kommuninvest är synnerligen hög just nu. Därmed menar förvaltningen att det är rimligt att kommunen, under nu rådande omständigheter, kan förlägga hela eller större delen av den koncernexterna upplåningen hos en kreditgivare, dvs i realiteten Kommuninvest. I samband med kommande revidering av finanspolicyn bör kommunen begrunda frågan ytterligare.

Sammanfattningsvis kan konstateras att genom de åtgärder som vidtagits under hösten 2017 har tryggats en relativt god balans i kommunens portfölj vad gäller såväl ränte- som kapitalbindning.

Det finns inte något spekulativt inslag i valet av upplåning. Krediterna är uteslutande upptagna i svensk valuta av svenska kreditgivare.

Viktiga händelser och noteringar

Enligt den budget för år 2018-2020 som fullmäktige fastställde i oktober 2017 står Värmdö kommun inför omfattande investeringar, därmed också ett betydande

finansieringsbehov. Samma bild, fastän i ett längre tidsperspektiv, uttrycks i den långtidsanalys som utarbetades under hösten. Beroende på vilken resultatnivå kommunen lyckas uppnå kan skuldökningen uppskattas till 4 – 5 miljarder kr fram till år 2030.

Utvecklingen motiverar att kommunen under 2018 inom sin organisation stärker kompetensen för finanshanteringen. Likaledes kommer att göras en översyn av kommunens finanspolicy och riktlinjer för finanshanteringen.

Beslut fattade enligt delegation

Under 2017 har fyra nya lån upptagits med ett sammanlagt belopp om 520 mnkr. Utgångspunkten har dels varit befintliga krediters förfall dels behov av nyupplåning, beroende på omfattande investeringar. Skuldökningen, netto, uppgår till 281 mnkr. Därav utgör 100 mnkr ett lån med fastränta. Allra fyra lånen har upptagits hos Kommuninvest.

I syfte att säkerställa räntebindning för del av låneportföljen i linje med finanspolicyn har under året tecknats två nya ränteswapar till ett sammanlagt belopp om 200 mnkr. Båda swaparna har tecknats hos Nordea.

Omvärldsfaktorer – utblick framåt

Den globala konjunkturen stärks allt mer och sedan en tid tillbaka förväntar sig marknadsaktörerna en något mindre expansiv penningpolitik i omvärlden. I Sverige är tillväxten hög, arbetsmarknaden stark och inflationen nära målet på 2 procent.

För att inflationen även framöver ska vara nära målet är det, enligt Riksbankens synsätt, viktigt att konjunkturen fortsätter att vara stark och sätter avtryck i prisutvecklingen och att svenska kronan inte stärks för snabbt. Därför behöver penningpolitiken vara fortsatt expansiv.

Mot denna bakgrund har Riksbanken valt att behålla reporäntan oförändrad på – 0,50 procent. Tidpunkten närmar sig för när det är lämpligt att börja höja räntan, men det är viktigt att inte höja den för tidigt. Prognosen indikerar långsamma höjningar av reporäntan under andra halvåret 2018.

Samtidigt kan konstateras att låga svenska marknadsräntor bidrar till att öka riskerna som är kopplade till hushållens höga och stigande skuldsättning. Från flera håll poängteras att för att utvecklingen i svensk ekonomi ska bli långsiktigt hållbar behöver dessa risker hanteras med åtgärder bl a inom bostadspolitiken och skattepolitiken.